

Sygn. akt I C 345/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Dorota Stawicka-Moryc**

Protokolant : Robert Purchalak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 09 lipca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko **E. Z.**

o zachówek

- I. zasądza od pozwanej E. Z. na rzecz J. G. kwotę 98.000 zł tytułem zachowku z ustawowymi odsetkami od dnia 2 marca 2012 r. do dnia zapłaty;
- II. w dalszej części powództwo oddala;
- III. w pozostałej części powództwo umarza;
- IV. zasądza od pozwanej E. Z. na rzecz powoda J. G. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- V. odstępuje od obciążenia stron dalszymi kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powód J. G. pozwem z dnia 9.03.2012r. złożonym przeciwko E. Z. wniósł o zasądzenie kwoty 140.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5.01.2012r. tytułem zachowku, oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, iż spadkodawca Z. O. (ojciec powoda) zmarł w dniu (...) pozostawiając testament, na podstawie którego jedyną spadkobierczynią uczynił pozwaną. Powód jest jedynym spadkobiercą ustawowym po zmarłym Z. O., w chwili śmierci ojca powód był małoletni.

W skład spadku po zmarłym wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położone we W. przy ul. (...) o wartości rynkowej 210.000 zł, a zatem powód jest uprawniony do otrzymania od pozwanej 2/3 wartości spadku przypadającego z ustawy tj. 140.000 zł.

Powód na rozprawie w dniu 9.07.2013r. ograniczył powództwo do kwoty 98.000 zł w pozostałej części cofnął pozew i wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej 98.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25.02.2012r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie podtrzymał żądanie pozwu.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Pozwana podniosła, iż spadkodawca uczynił ją jedynym spadkobiercą testamentowym w ramach wdzięczności za świadczoną mu pomoc i pielęgnację w czasie jego choroby. Przyznała, iż w skład spadku wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położone we W. przy ul. (...), jednak wartość wskazana przez powoda jest zawyżona, bowiem na dzień uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku wynosiła 147.400 zł. Ponadto pozwana wskazała, że zobowiązała się do regulowania opłat za mieszkanie, sfinansowała spadkodawcy wczasy rehabilitacyjne w M.. W ocenie pozwanej roszczenie o zachówek w kwocie 140.000 zł jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, gdyż uprawniony do zachowku w sposób rażąco niewłaściwy zachowywał się wobec spadkodawcy. Od 2002r. nie utrzymywał z ojcem kontaktów, nawet gdy ten był ciężko chory, pozwana od 2007r. przejęła na siebie obowiązek pielęgnacji chorego oraz pomagała mu we wszystkich czynnościach życia codziennego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Spadkodawca Z. O.(ojciec powoda) zmarł w dniu (...) we W.. W chwili śmierci był rozwiedziony.

W dniu 16.12.2007r. Z. O. sporządził własnoręczny testament, którym powołał do całości spadku E. Z..

Postanowieniem z dnia 15.12.2011 r., sygn. akt I Ns 38/10, Sąd Rejonowy dla W.we W.stwierdził, że spadek po Z. O.na podstawie testamentu z dnia 16.12.2007r. nabyła w całości E. Z.wprost.

Powód J. G.urodził się dnia (...). a zatem w chwili śmierci ojca miał dokładnie 16 lat i 4 miesiące i 7 dni.

Wyrokiem z dnia 21.07.1994r. Sąd Rejonowy dla W.ustalił, że Z. O.ur. (...)jest ojcem J. G.urodzonego (...)– syna A. G. (1)(przeprowadzone były badania genetyczne). Jednocześnie Sąd zasądził na rzecz małoletniego J. G.alimenty.

/ dowód : wyrok w sprawie III RC 1268/93, III RC 300/95/

Spadkodawca Z. O. utrzymywał się wyłącznie ze świadczenia emerytalnego w kwocie 675 zł, z zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153 zł oraz zasiłków celowych. Był dwukrotnie żonaty, w chwili śmierci był rozwiedziony. Pozwana E. Z. była koleżanką spadkodawcy z lat młodości ze szkoły podstawowej, ponownie spotkali się w dniu 16 sierpnia 2007r., dowiedziała się, że spadkodawca jest po udarze, pozostaje w związku z panią B., wówczas pozwana zaproponowała, aby zadzwonił gdyby czegoś potrzebował. Po raz pierwszy spadkodawca zadzwonił do pozwanej 17.10.2007r. (wszystkie wydarzenia pozwana odnotowywała w swoim notesie). W 2008r. pozwana zatrudniła się w MOPSie jako opiekunka (z wynagrodzeniem za rok 2009r. – 6.326,25 zł) i spadkodawca pozostał jej jedynym podopiecznym. Po udarze spadkodawcy w 2008r. pozwana zaproponowała opiekę stacjonarną i zamieszkała u niego. Pozwana nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego ze spadkodawcą, dzieliła się z nim np. ugotowanym posiłkiem, dbała o mieszkanie spadkodawcy, płaciła rachunki za mieszkanie spadkodawcy. Pozwana sfinansowała spadkodawcy wczasy rehabilitacyjne w M. w 2009r. Pozwana obecnie utrzymuje się z emerytury w kwocie 1.377 zł, mieszka w swoim mieszkaniu, nie ma nikogo na utrzymaniu (syn pozwanej nie żyje).

Spadkodawca był uzależniony od alkoholu, pił bardzo często, chodził do baru, odwiedzali go również koledzy w celu wspólnego spożywania alkoholu. Z powodu nadużywania przez spadkodawcę alkoholu stosunki rodzinne układały się źle. Spadkodawca nie chciał leczyć się przeciwalkoholowo. Relacje między ojcem a synem były chłodne, mimo deklaracji spadkodawcy, iż bardzo go kocha, chce się nim opiekować. Spadkodawca jednak nie przejawiał zainteresowania synem, wielokrotnie umawiał się z nim na spotkania, na które nie przychodził, bądź obiecywał prezenty, których nigdy nie realizował. Początkowo, gdy powód był zupełnie mały spotkania ojca z synem realizowane były dzięki matce powoda, która przyprawdzała syna do ojca, natomiast gdy powód był starszym chłopcem spotkania stały się rzadsze (nie w domu u spadkodawcy), bowiem choroba alkoholowa spadkodawcy postępowała. Powód odczuwał to jakby ojciec o nim zapomniał. Spadkodawca mimo zasadzonych alimentów na rzecz syna nie uiszczal ich dobrowolnie, były egzekwowane przez komornika. Matka powoda, gdy ten był małym dzieckiem próbowała wpłynąć na spadkodawcę, później gdy spadkodawca od 1996r. pozostawał w małżeństwie – jej działania były ograniczone.

Zainteresowanie synem spadkodawca przejawiał od czasu do czasu, jednocześnie składając wiele pozwów do Sądu, czym realizował również „kontrolę” nad działaniami matki powoda.

Pozwana przysłała do domu powoda i jego matki informując, iż spadkodawca ma napady alkoholowe, zdarzało mu się biegać z siekierą. Powiedziała również matce powoda, że spadkodawca jest ciężko chory.

Powód ukończył szkołę sportową w klasie pływania, uprawia triathlon, obecnie jest studentem na Politechnice (...) na kierunku mechanika i budowa maszyn. Powód jest bardzo dobrym studentem i otrzymywał przez 9 miesięcy stypendium naukowe w kwocie 1.000 zł oraz stypendium ufundowane przez Prezydenta W. w kwocie 300 zł. Mieszka z matką, dokłada się do utrzymania domu. Jest kawalerem.

/ dowód : przesłuchanie stron k. 268, zeznania świadka A. G. k. 202, zeznania świadka M. H.-Dymały 00:01:36-00:12:07 k.268 /

W skład spadku po Z. O. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położone we W. przy ul. (...) o aktualnej wartości rynkowej 147.000 zł. Lokal usytuowany jest na 3 piętrze i składa się z jednego pokoju, kuchni, łazienki i przedpokoju o łącznej powierzchni 26,80 m². Do lokalu przynależy komórka piwniczna. Wartość lokalu została określona podejściem porównawczym, metodą korygowania ceny średniej, według stanu tego lokalu na dzień otwarcia spadku tj. na dzień (...). Na wartość lokalu pozytywnie oddziałuje mała powierzchnia lokalu i jego układ funkcjonalny, zaś negatywnie niezadawalający stan techniczny i funkcjonalny elementów wykończenia i wyposażenia lokalu, położenie budynku w bliskości torów kolejowych oraz położenie lokalu (trzecie piętro bez windy).

/dowód: opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości R. A. – k. 224-253 /

Pismem z dnia 24 lutego 2012r. pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 140.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem zachowku – w terminie 3 dni od dnia wezwania. Jak wynika z potwierdzenia odbioru wezwanie pozwana otrzymała w dniu 27.02.2012r.

/dowód : ostateczne wezwanie do zapłaty i potw. odbioru k. 8 /

Sąd zważył co następuje :

Żądanie powoda sformułowane w pozwie, a następnie sprecyzowane w dniu 9.07.2013r. zasługuje na uwzględnienie.

Powód, jako syn spadkodawcy domagał się zasądzenia kwoty 98.000 zł wskazując, iż w skład spadku wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) we W..

Zgodnie z art. 991 § 1 kc zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach połowa wartości tego udziału.

Powód jest spadkobiercą ustawowym po Z. O., który nie został powołany do spadku. Dziedziczenie po Z. O. nastąpiło bowiem na podstawie testamentu na rzecz pozwanej E. Z.. Dziedziczenie po spadkodawcy według porządku ustawowego nastąpiłoby na rzecz jedyne go syna – J. G. – zgodnie z art. 931 § 1 kc. Powód nie został pozbawiony prawa do zachowku poprzez wydziedziczenie go w testamencie – art. 1008 kc.

Pozwana kwestionowała żądanie powoda co do zasady.

Za niesłuszne sąd uznał zarzuty zgłoszone przez pozwaną dotyczące bezzasadności żądania powoda oraz niemożności zaspokojenia przez nią tego żądania.

Polskie prawo chroni dziedziczenie i wyrazem tej ochrony jest unormowanie instytucji zachowku. Spadkobiercy ustawowi – osoby najbliższe zmarłemu – mają prawo oczekiwać, że choćby część jego praw majątkowych

przypadnie im z samego tylko tytułu pokrewieństwa bądź małżeństwa. Zachówek jest minimalnym zaopatrzeniem bliskich zmarłego stanowiącym pewne zabezpieczenie ich interesu majątkowego. Konieczne jest zatem dokonywanie oceny okoliczności faktycznych sprawy, w tym także dyspozycji spadkodawcy zawartej w testamencie w zakresie ewentualnego wydziedziczenia, w sposób zapewniający możliwie szeroką ochronę praw osoby uprawnionej do otrzymania zachowku.

Nieuzasadniony był zasadniczy zarzut pozwanej dotyczący sprzeczności roszczenia powoda z zasadami współżycia społecznego.

Uprawnienie z tytułu zachowku ma charakter prawa podmiotowego, stąd też na tle realizacji żądania uprawnionego może pojawić się potrzeba oceny jego zachowania jako nadużycia prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc. Zakres zastosowania tego przepisu powinien być jednak stosunkowo wąski, albowiem ocena sądu, czy żądanie zapłaty sumy odpowiadającej wysokości zachowku stanowi nadużycie prawa podmiotowego nie powinna pomijać, że prawa osoby uprawnionej do zachowku służą urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma wobec swoich najbliższych (wyrok SN z dnia 07.04.2004 r., IV CK 215/03). Obniżenie wysokości zachowku może więc mieć miejsce w przypadkach zupełnie wyjątkowych. Już samo pozbawienie uprawnionego do zachowku korzyści ze spadku w drodze dziedziczenia jest dla niego okolicznością krzywdzącą i dolegliwą, a stanu tego nie powinno jeszcze pogłębiać ograniczenie możliwości realizacji roszczeń z tytułu zachowku.

Pozbawienie uprawnionych tego prawa może nastąpić jedynie w szczególnych, wyjątkowych, usprawiedliwionych okolicznościami sytuacjach. Ocena roszczenia uprawnionego o zapłatę zachowku jako sprzecznego z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 kc jest wprawdzie możliwa – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19.05.1981 r., III CZP 18/81, OSNC 1981/12/228 – ale może nastąpić jedynie wyjątkowo. Dotyczy to przede wszystkim sytuacji dających podstawę do uznania spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia – art. 928 kc lub jego wydziedziczenia – art. 1008 kc. Poza tym musi być ograniczone do szczególnie uzasadnionych wypadków – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.01.2001 r., IV CKN 250/00. Prawa spadkowe służą bowiem urzeczywistnianiu obowiązków moralnych spadkodawcy wobec osób najbliższych – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2004 r., IV CK 215/03. W tej ostatniej sprawie sądy apelacyjny i kasacyjny stwierdziły, że lokal służący zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych zobowiązanego do zapłaty zachowku to lokal służący zaspokajaniu tych potrzeb jedynie w zakresie koniecznym i jeżeli zobowiązany uzyskał w drodze spadkobrania poważną korzyść majątkową w postaci lokalu przekraczającego znacznie przeciętną miarę takich potrzeb, nie może podważać praw osoby uprawnionej do zachowku z odwołaniem się do zasad współżycia społecznego. Taka sytuacja zachodzi w sprawie będącej przedmiotem postępowania. Pozwana E. Z. nie korzysta z lokalu w celu zaspokojenia swoich niezbędnych potrzeb mieszkaniowych albowiem zamieszkiwała i nadal zamieszkuje w swoim mieszkaniu, tam znajduje się jej centrum życiowe, zaś w spadkowym mieszkaniu przebywa sporadycznie. Może wykorzystywać lokal jako źródło dochodu poprzez jego wynajmowanie.

Pozwana podniosła również, że powód nie utrzymywał kontaktów z ojcem i wyłącznie ona sprawowała nad nim opiekę przez lata, szczególnie w czasie choroby.

Zarzut taki dotyczyć może jednakże zachowania spadkobiercy będącego zachowaniem rażącym, kiedy to można postawić temu spadkobiercy zarzut zawinionego zaniechania wykonywania obowiązków rodzinnych, nieusprawiedliwionego żadnymi okolicznościami. Tymczasem wprawdzie kontakty powoda J. G. z ojcem były niezwykle rzadkie, ale nie było to wyłączną winą powoda. Po pierwsze nie może zniknąć z pola widzenia, iż w chwili śmierci ojca powód miał zaledwie 16 lat, zaś w 2002r. (kiedy wg pozwanej kontakty powoda z ojcem ustały) powód miał 9 lat. Jak wynika bowiem z jego zeznań, którym nie można odmówić wiarygodności, jak i A. G. (1) to Z. O. opuścił rodzinę i nie kontaktował się z synem zarówno, kiedy był mały, jak i później. Powód jest synem spadkodawcy i w tym wypadku zachówek realizuje prawo dziecka spadkodawcy do otrzymania minimalnego udziału w spadku. Ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na jednoznaczne przyjęcie, że to zachowanie spadkodawcy naruszało zasady współżycia społecznego. To w wyniku zachowania spadkodawcy nastąpiło zerwanie kontaktów pomiędzy nim a synem. Spadkodawca nie interesował się życiem powoda, nie wywiązywał się wobec powoda z obowiązków rodzicielskich. Nie pomagał synowi, nie uczestniczył w jego życiu. Stąd nie można czynić powodowi uzasadnionego

zarzutu, że po wielu latach ignorowania go przez spadkodawcę czuł się przez niego odrzucony i sam nie dążył do podjęcia kontaktów będąc przekonany, że ojciec tego nie oczekuje.

Poza tym w świetle doświadczenia życiowego trudno uznać, aby chłopiec w wieku 9 lat (czy nawet 14 lat) miałby sprawować fachową opiekę nad ojcem uzależnionym od alkoholu i przejawiającym zachowania agresywne, a następnie po przebytym udarze mózgu. Utrzymywanie w takich okolicznościach bliskich relacji powoda z ojcem, w czasie, gdy uczył się jeszcze oraz miał trudną sytuację majątkową i życiową (choroba matki powoda), było obiektywnie znacznie utrudnione, a wręcz niemożliwe.

Ponadto zarzut pozwanej jakoby Z. O. nie był biologicznym ojcem powoda a jedynie pod wpływem matki uznał ojcostwo jest bezzasadny przede wszystkim w świetle wyroku z dnia 21.07.1994r. Sądu Rejonowego dla W. który ustalił, że Z. O. ur. (...) jest ojcem J. G. urodzonego (...) – syna A. G. (1) (po przeprowadzonych badaniach genetycznych).

W świetle powyższego należy uznać, iż to spadkodawcy nie zależało na utrzymywaniu więzi rodzinnych i to on zaniedbywał kontakty z krewnymi, nie tylko z synem, ale również z rodzeństwem. Nie można zatem stawiać powodowi zarzutu, który stanowiłby przeszkodę do pozbawienia go należnego zachowku.

Powyższe ustalenia Sąd ustalił na podstawie zeznań stron, które uznał za wiarygodne i przyjął za podstawę ustaleń faktycznych, jak również w oparciu o zgłoszone dowody, w szczególności orzeczeń zapadłych w sprawie o ustalenie ojcostwa, sprawy o stwierdzenie nabycia spadku oraz o alimenty. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka K. M. (1) w części dotyczącej zainteresowania spadkodawcy jego synem czy też problemu uzależnienia od alkoholu spadkodawcy. Po pierwsze świadek ten posiadał głównie wiedzę o tych okolicznościach od pozwanej, która jednostronnie oceniała sytuację w zakresie kontaktów spadkodawcy z synem (czego dała obraz w swoich zeznaniach) ponadto świadek K. M. nie rozmawiała z pozwaną o alkoholizmie spadkodawcy, stąd jej wniosek, że takiego problemu nie było. Zeznania w tej części są sprzeczne z zeznaniami stron oraz dokumentacją zebraną i przedłożoną przez pozwaną dokumentacją lekarską. Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka jedynie w części dotyczącej opieki pozwanej nad spadkodawcą, nie było to bowiem sporne między stronami.

Powoływana przez pozwaną jej sytuacja materialna również nie jest przeszkodą do uwzględnienia powództwa. Pozwana dysponuje majątkiem choćby w postaci mieszkania, które może zostać obciążone hipoteką albo sprzedane.

Pozwana podniosła w odpowiedzi na pozew, iż w ponosiła koszty związane z opieką nad spadkodawcą, jak również sfinansowała mu wczasy w M.. Z oczywistych względów zarzut ten nie może zastać uwzględniony, bowiem jak słusznie wskazuje pełnomocnik powoda, przy obliczaniu substratu zachowku dolicza się darowizny poczynione z majątku spadkodawcy na rzecz spadkobiercy a nie na odwrót. Poza tym charakter łączący pozwaną ze spadkodawcą wskazywać może na przyjacielskie relacje, chęć pomocy spadkodawcy, jednak nie może zniknąć z pola widzenia, iż pozwana opiekując się Z. O. zatrudniła się w Mops-ie i otrzymywała własne wynagrodzenie z tego tytułu. Z przedstawionej sytuacji majątkowej spadkodawcy oraz w świetle poczynionych ustaleń nie wynika, aby dokonał jakiegokolwiek darowizny na rzecz kogokolwiek. Nieuprawnionym jest również zarzut pozwanej, iż po śmierci ponosiła koszty utrzymania mieszkania spadkodawcy. Jak wskazała sama pozwana, korzystała z tego mieszkania sporadycznie, nie mniej stanowiło i stanowi ono jej majątek w całości, niezależnie od przysługującego uprawnienia powoda do zachowku.

Strony zgodnie podały, że spadek obejmował spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...).

W sprawie o zachówek, podobnie jak w sprawie o dział spadku, sąd ustala skład i wartość spadku według stanu z chwili otwarcia spadku a cen z daty orzekania.

Po przeprowadzeniu w sprawie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty stanowiącej odpowiednią część wartości lokalu mieszkalnego, zatem tylko do tego – jedynego zresztą – składnika majątku spadkowego zostało ograniczone rozliczenie.

Zgodnie z operatem szacunkowym sporządzonym przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego R. A. wartość lokalu mieszkalnego przy ul. (...) wynosi 147.000 zł. Opinia ta nie budzi żadnych zastrzeżeń, jest rzetelna i wiarygodna, operat został sporządzony prawidłowo, biegły wskazał podstawy i sposób ustalenia wartości szacowanej nieruchomości. Ponadto opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Zatem kwota 147.000 zł to wartość całego majątku spadkodawcy. Udział zachowkowy powoda wynosi 2/3 (bowiem powód w chwili otwarcia spadku był małoletni). Udział powoda 2/3 wynosi zatem 98.000 zł.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o rozłożenie należności na raty. Pozwana miała pełną świadomość konieczności zapłaty zachowku, mogła się do tego przygotować, mogła i może nadal sprzedać mieszkanie przy ul. (...). Pozwana powołała się na swoją sytuację materialną, w tym uzyskiwane świadczenie emerytalne, jednak trzeba zauważyć, że pozwana nie ma nikogo na utrzymaniu, ma zapewniony swój lokal, a po ewentualnym sprzedaniu spadkowego mieszkania pozostanie jej reszta z ceny.

Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda 98.000 zł (punkt I wyroku).

Powód domagał się zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 25.02.2012r. Odsetki od zasądzonej należności przypadają powodowi po upływie 3 dni od wezwania do zapłaty – art. 481 kc w zw. z art. 455 kc. Zobowiązanie do zapłaty zachowku jest bowiem zobowiązaniem bezterminowym i termin płatności wyznacza wezwanie do zapłaty. Było nim pismo pełnomocnika powoda z dnia 24.02.2012r. doręczone pozwanej dnia 27.02.2012r. Odsetki zatem należy liczyć od dnia 02.03.2012r. W dalszej części powództwo o odsetki uległo wobec tego oddaleniu (punkt II wyroku).

Sąd umorzył postępowanie w sprawie w części dotyczącej cofniętego żądania pozwu – art. 355 § 1 kpc (punkt III wyroku).

W punkcie IV wyroku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda koszty postępowania (zgodnie z regułą wyrażoną w art. 98 kpc) na które składają się koszty zastępstwa procesowego (w kwocie 3.600 zł) oraz opłata od pełnomocnictwa (17 zł). Ponieważ powód był zwolniony od kosztów (opłata od pozwu, zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego), kosztami tymi winna być obciążona pozwana, jednakże Sąd w punkcie V wyroku odstąpił od obciążania stron dalszymi kosztami w sprawie, biorąc pod uwagę ich aktualną sytuację materialną.

Zarz.

1. odnot. w rep,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem dor. pozwanej z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji,
3. kal 14 dni.